

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (dešimtoji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. kovo 19 d.*

(Tekstas ištaisytas 2020 m. gegužės 14 d. nutartimi)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Reglamentas (EB) Nr. 1370/2007 – Keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešosios paslaugos – 8 straipsnis – Pereinamojo laikotarpio tvarka – 8 straipsnio 3 dalis – Viešųjų paslaugų sutarčių galiojimo pabaiga – Nustatytos ilgiausios 30 metų sutarčių trukmės apskaičiavimas – Datos, nuo kurios pradeda skaičiuoti ilgiausia 30 metų trukmė, nustatymas“

Byloje C-45/19

dėl *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 A Coruña* (La Korunjos provincijos lygmens administracinis teismas Nr. 2, Ispanija) 2018 m. gruodžio 12 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2019 m. sausio 24 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Compañía de Tranvías de La Coruña SA

prieš

Ayuntamiento de A Coruña

TEISINGUMO TEISMAS (dešimtoji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas I. Jarukaitis, teisėjai E. Juhász (pranešėjas) ir C. Lycourgos,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Compañía de Tranvías de La Coruña SA*, atstovaujamos *procurador* D. Rodríguez Siaba, *abogados* A. M. Platas Casteleiro ir J. Monrabà Bagan,
- (Ištaisyta 2020 m. gegužės 14 d. nutartimi) *Ayuntamiento de A Coruña*, atstovaujamos *letrada* M. J. Macías Mourelle,
- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos P. Dodeller ir E. de Moustier,

* Proceso kalba: ispanų.

– Europos Komisijos, atstovaujamos W. Mölls, G. Gattinara ir J. Rius,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinančio Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 (OL L 315, 2007, p. 1) 8 straipsnio 3 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Compañía de Tranvías de La Coruña SA* (toliau – *Compañía de Tranvías*) ir *Ayuntamiento de A Coruña* (La Korunjos savivaldybės taryba, Ispanija) (toliau – La Korunjos savivaldybė) ginčą dėl tiesiogiai su *Compañía de Tranvías* sudarytos viešojo transporto sutarties galiojimo termino.

Teisinis pagrindas

- 3 Reglamento Nr. 1370/2007 31 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Atsižvelgiant į tai, kad kompetentingoms institucijoms ir viešųjų paslaugų operatoriams prireiks laiko prisitaikyti prie šio reglamento nuostatų, reikėtų numatyti pereinamojo laikotarpio priemones. Siekiant laipsniško viešųjų paslaugų sutarčių pagal šį reglamentą sudarymo, per šešis mėnesius pasibaigus pusei pereinamojo laikotarpio valstybės narės Komisijai turėtų pateikti pažangos ataskaitas. Šių ataskaitų pagrindu Komisija gali pasiūlyti atitinkamas priemones.“

- 4 Šio reglamento 5 straipsnio 1 dalies pirmame sakinyje nustatyta, kad viešųjų paslaugų sutartis sudaromos pagal šiame reglamente nustatytas taisykles.
- 5 Minėto reglamento 8 straipsnyje „Pereinamasis laikotarpis“ nustatyta:

„1. Viešųjų paslaugų sutartis sudaromos pagal šiame reglamente nustatytas taisykles. Tačiau paslaugų sutartis ir viešųjų paslaugų sutartis, kaip apibrėžta [2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo (OL L 134, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 19)] arba [2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 134, 2004, p. 114; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 132)], dėl keleivinio transporto autobusais ar tramvajais paslaugų teikimo sudaromos laikantis tose direktyvose nustatytų procedūrų, jei tokios sutartis nėra paslaugų koncesijų sutartis, kaip apibrėžta tose direktyvose. Tais atvejais, kai sutartis turi būti sudaromos laikantis [d]irektyvų [2004/17] ar [2004/18], šio straipsnio 2–4 dalių nuostatos netaikomos.

2. Nepažeidžiant 3 dalies, geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų sutarčių sudarymas atitinka 5 straipsnį nuo 2019 m. gruodžio 3 d. Šiuo pereinamuoju laikotarpiu valstybės narės imasi priemonių, kad 5 straipsnio būtų pradėta laikytis palaipsniui, siekiant išvengti rimtų struktūrinių problemų, visų pirma susijusių su transportavimo pajėgumais.

Per šešis mėnesius pasibaigus pusei pereinamojo laikotarpio valstybės narės Komisijai pateikia pažangos ataskaitą, kurioje nurodomas bet koks laipsniško viešųjų paslaugų sutarčių sudarymo laikantis 5 straipsnio įgyvendinimas. Remdamasi valstybių narių pažangos ataskaitomis, Komisija gali pasiūlyti atitinkamas valstybėms narėms skirtas priemones.

3. Taikant 2 dalį, neatsižvelgiama į viešųjų paslaugų sutartis, sudarytas laikantis [Sąjungos] ir nacionalinės teisės:

- a) iki 2000 m. liepos 26 d., jei sutartis buvo sudarytos sąžininga konkurso tvarka;
- b) iki 2000 m. liepos 26 d., jei sudarant sutartis nebuvo taikyta sąžininga konkurso tvarka;
- c) nuo 2000 m. liepos 26 d. iki 2009 m. gruodžio 3 d., jei tos sutartis buvo sudarytos sąžininga konkurso tvarka;
- d) nuo 2000 m. liepos 26 d. iki 2009 m. gruodžio 3 d., jei sudarant sutartis nebuvo taikyta sąžininga konkurso tvarka.

A punkte nurodytos sutartys gali toliau galioti iki jose numatyto termino[.] b ir c punktuose nurodytos sutartys gali toliau galioti iki jose numatyto termino, bet ne ilgiau kaip 30 metų. d punkte nurodytos sutartys gali toliau galioti iki jose numatyto termino, jei jų trukmė yra ribota bei artima šio reglamento 4 straipsnyje nustatyta trukmei.

Viešųjų paslaugų sutartys gali toliau galioti iki jose numatyto termino, jei jų nutraukimas turėtų pernelyg didelių teisinių ar ekonominių padarinių ir jei Komisija pritaria jų galiojimui.

<...>“

- 6 Reglamentas Nr. 1370/2007 12 straipsnyje numatyta, kad jis įsigalioja 2009 m. gruodžio 3 d.
- 7 Reglamentas Nr. 1370/2007 buvo iš dalies pakeistas 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/2338 (OL L 354, 2016, p. 22), kuris įsigaliojo 2017 m. gruodžio 24 d. Atsižvelgiant į pagrindinės bylos faktines aplinkybes, šioje byloje taikytina Reglamentas Nr. 1370/2007 redakcija, galiojusi iki jo pakeitimo Reglamentu 2016/2338.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 8 1986 m. gruodžio mėn. 1 d. La Korunjos savivaldybė, siekdama visas jai priklausančias miesto transporto linijas sujungti į vieną koncesiją, patvirtino sutarties sudarymą su *Compañía de Tranvías*, kuri teikia keleivių vežimo paslaugas. Šią sutartį, kurioje bendras visų atitinkamų paslaugų pabaigos terminas buvo nustatytas 2024 m. gruodžio 31 d., pasirašė *Compañía de Tranvías* ir La Korunjos savivaldybė 1987 m. vasario 6 d. Tos pačios šalys 1996 m. liepos 5 d. sudarė kitą sutartį, kuria į ją įtraukta nauja viešojo transporto tramvajais paslauga ir kurioje numatyta ta pati pabaigos data.
- 9 2016 m. spalio 18 d. La Korunjos savivaldybė nusiuntė *Compañía de Tranvías* laišką, jame nurodė, kad pagal Reglamentą Nr. 1370/2007 koncesija automatiškai nustoja galioti pasibaigus 30 metų laikotarpiui nuo jos suteikimo. 2016 m. lapkričio 2 d. *Compañía de Tranvías* pateikė pastabas dėl šio laiško, jose, be kita ko, nurodė, kad remiantis teisinio saugumo ir lygybės principais ilgiausia 30 metų trukmė, nustatyta Reglamentas Nr. 1370/2007 8 straipsnyje, turi būti skaičiuojama ne nuo pagrindinėje byloje nagrinėjamos sutarties sudarymo dienos, bet nuo 2009 m. gruodžio 3 d., šio reglamento įsigaliojimo dienos, arba nuo 2000 m. liepos 26 d., t. y. nuo minėtame 8 straipsnyje numatytos objektyvios datos.

- 10 Subsidiariai *Compañía de Tranvías* tvirtina, kad jei ilgiausią 30 metų trukmę reikėtų skaičiuoti nuo pagrindinėje byloje nagrinėjamos sutarties sudarymo dienos, 1996 m. padarytas šios sutarties pakeitimas prilygtų naujai sudarytai sutarčiai, todėl jos trukmė būtų iki 2026 metų. *Compañía de Tranvías* taip pat subsidiariai teigia, kad šiuo atveju galėtų būti taikoma Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies paskutinė pastraipa.
- 11 2016 m. lapkričio 30 d. La Korunjos savivaldybė, taikydama Reglamento Nr. 1370/2007 5 straipsnio 5 dalį, nusprendė palikti koncesiją galioti ne ilgiau nei dvejų metų laikotarpiui ir pasikonsultuoti su Komisija dėl *Compañía de Tranvías* pasiūlymo taikyti šio reglamento 8 straipsnio 3 dalyje numatytą išimtį, kad koncesijos trukmė būtų pratęsta iki jos galiojimo pabaigos.
- 12 2017 m. birželio 2 d. La Korunjos savivaldybei atmetus *Compañía de Tranvías* administracinį skundą dėl šio sprendimo, ši bendrovė pateikė administracinį skundą dėl to paties sprendimo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 13 Manydamas, kad sprendimui jo nagrinėjamoje byloje priimti būtinas Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies išaiškinimas, *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 2 A Coruña* (La Korunjos provincijos lygmens administracinis teismas, Ispanija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar, atsižvelgiant į Reglamento [Nr. 1370/2007] 8 straipsnio 3 dalies b punktą, ilgiausias 30 metų trukmės sutarčių galiojimo terminas, nurodytas toje dalyje, pradedamas skaičiuoti: a) nuo sutarties sudarymo ar jos įforminimo dienos; b) nuo šios nuostatos įsigaliojimo; c) nuo dienos, einančios iškart po tos dienos, kurią baigiasi pereinamasis laikotarpis, nustatytas minėto reglamento 8 straipsnio 2 dalyje (2019 m. gruodžio 3 d.); ar d) nuo bet kurios kitos dienos, kurią nustatys Teisingumo Teismas?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 14 Pagal suformuotą jurisprudenciją iš vienodo Sąjungos teisės taikymo ir lygybės principo reikalavimų matyti, kad kai Sąjungos teisės nuostatoje aiškiai nedaroma nuorodos į valstybių narių teisę, norint nustatyti šios nuostatos prasmę ir apimtį, jos reikšmė visoje Europos Sąjungoje paprastai turi būti aiškinama savarankiškai ir vienodai, atsižvelgiant ne tik į nuostatos formuluotę, bet ir jos kontekstą ir nagrinėjamu teisės aktu siekiamą tikslą (2019 m. gegužės 23 d. Sprendimo *WB, C-658/17*, EU:C:2019:444, 50 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 15 Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies antros pastraipos antrame sakinyje numatyta, kad šio reglamento 8 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b ir c punktuose nurodytos sutartys „gali toliau galioti iki jose numatyto termino, bet ne ilgiau kaip 30 metų“.
- 16 Šiuo atveju neginčijama, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamai sutarčiai taikomas šis b punktas, nes ji buvo sudaryta „iki 2000 m. liepos 26 d., jei sudarant sutartis nebuvo taikyta sąžininga konkurso tvarka“.
- 17 La Korunjos savivaldybė tvirtina, kad, pažodžiui aiškinant Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies antros pastraipos antrą sakinį, kiekvienos sutarties, patenkančios į minėto b punkto taikymo sritį, trukmė negali viršyti 30 metų.
- 18 Žinoma, ši nuostata gali būti taip aiškinama, nes joje vartojamas žodžių junginys „jose numatyto termino“ nurodo atitinkamų sutarčių pabaigą, todėl minėtos nuostatos pabaigą galima suprasti taip, kad pagal ją šios sutartys negali būti vykdomos praėjus 30 metų po jų sudarymo.

- 19 Vis dėlto Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies antros pastraipos antro sakinio tekste aiškiai nenurodytas atskaitos taškas, nuo kurio turi būti skaičiuojama ilgiausia 30 metų trukmė.
- 20 Šiuo klausimu, pirma, reikia pažymėti, kad šią nuostatą aiškinant taip, kad joje nustatytos ilgiausios 30 metų trukmės atskaitos taškas atitinka viešųjų paslaugų sutarties sudarymo datą, reikėtų, kad pagal šią nuostatą neleidžiama, kad joje nurodytos sutartys galiotų daugiau nei 30 metų.
- 21 Vis dėlto, viena vertus, toks aiškinimas, kaip pažymi Komisija, galėtų lemti tai, kad, įsigaliojus šiam reglamentui, juo atgaline data būtų nustatyta, kad nuo ankstesnės nei šio reglamento įsigaliojimas datos nebegalioja viešųjų paslaugų sutartys, kurios teisėtai sudarytos anksčiau nei 1979 m. gruodžio 3 d. ir kuriose numatyta ilgesnė nei 30 metų trukmė, o tai prieštarautų teisinio saugumo principui.
- 22 Kita vertus, kalbant apie viešųjų paslaugų sutartis, kurios galiojo tuo metu, kai įsigaliojo Reglamentas Nr. 1370/2007, dėl tokio aiškinimo galėtų susidaryti situacija, kai pereinamasis laikotarpis būtų labai trumpas, o tai prieštarautų Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio tikslui, primintam šio reglamento 31 konstatuojamojoje dalyje, suteikti kompetentingoms institucijoms ir viešųjų paslaugų operatoriams tinkamą pereinamąjį laikotarpį, kad jie galėtų prisitaikyti prie šio reglamento nuostatų.
- 23 Be to, tokiais atvejais kompetentinga institucija, pasinaudodama Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 2 dalyje numatyta pereinamojo laikotarpio tvarka, galėtų tiesiogiai, nevaržoma šio reglamento 5 straipsnyje numatytų įpareigojimų, sudaryti viešųjų paslaugų sutartį dėl tų pačių paslaugų dešimties metų laikotarpiui, vadovaudamasi šio reglamento 4 straipsnio 3 dalimi. Tai rodytų Reglamente Nr. 1370/2007 numatytos pereinamojo laikotarpio tvarkos nenuoseklumą.
- 24 Antra, Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies antros pastraipos antro sakinio juo labiau negalima aiškinti taip, kad ilgiausia 30 metų trukmė pradedama skaičiuoti kitą dieną po šio reglamento 8 straipsnio 2 dalyje nustatyto pereinamojo laikotarpio pabaigos. Reikia priminti, kad, pirma, ši 2 dalis pradedama žodžiais „[n]epažeidžiant 3 dalies“ ir, antra, 3 dalies pradžioje nurodyta, kad taikant minėtą 2 dalį neatsižvelgiama į viešųjų paslaugų sutartis tos 3 dalies a–d punktuose.
- 25 Iš to matyti, kad Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatyti pereinamieji laikotarpiai taikomi nepriklausomai vienas nuo kito.
- 26 Trečia, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia pažymėti, kad, siekiant išsaugoti Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies antros pastraipos antrame sakinyje numatyto specialaus pereinamojo laikotarpio veiksmingumą, šioje nuostatoje numatyta ilgiausia 30 metų trukmė turi būti pradedama skaičiuoti nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos. Be to, tokia data leidžia nustatyti tokį patį galutinį terminą visoms šio pereinamojo laikotarpio pabaigoje dar galiojančioms sutartims, sudarant vienodas sąlygas kompetentingoms institucijoms ir suinteresuotiems ūkio subjektams.
- 27 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies antros pastraipos antras sakinytis turi būti aiškinamas taip, kad šioje nuostatoje numatyta ilgiausia 30 metų trukmė šio reglamento 8 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytų sutarčių atveju pradedama skaičiuoti nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 28 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (dešimtoji kolegija) nusprendžia:

2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinamo Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 8 straipsnio 3 dalies antros pastraipos antras sakinytis turi būti aiškinamas taip, kad šioje nuostatoje numatyta ilgiausia 30 metų trukmė šio reglamento 8 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytų sutarčių atveju pradedama skaičiuoti nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

Parašai.